

KJØLBERGET VINDKRAFTVERK

INNHOOLD

1. INNLEDNING.....	3
1.1 Presentasjon av tiltakshaver	3
1.2 Bakgrunn for meldingen.....	3
1.3 Formålet med meldingen	3
2. LOVGRUNNLAG OG VIDERE SAKSGANG	4
2.1 Lovgrunnlag	4
2.2 Eiendomsforhold	4
2.3 Videre saksgang, kommunikasjon og informasjon.....	4
2.4 Fremdriftsplan	5
3. FORHOLD TIL OFFENTLIGE PLANER	6
3.1 Kommunale planer	6
3.2 Regionale planer.....	6
3.3 Nasjonale planer.....	6
4. BESKRIVELSE AV KJØLBERGET VINDKRAFTVERK.....	7
4.1 Lokalisering.....	7
4.2 Vindforhold.....	8
4.3 Vindturbiner, veier og nettilknytning	8
5. MULIGE KONSEKVENSER FOR MILJØ OG SAMFUNN	10
5.1 Generelt.....	10
5.2 Landskapsbilde	10
5.3 INON- og verneområder	11
5.4 Naturmiljø.....	11
5.5 Kulturminner og kulturmiljø	12
5.6 Friluftsliv, jakt og fiske	13
5.7 Støy, skyggekasting og refleksblink.....	13
5.8 Jordbruk, skogbruk og andre naturressurser	13
5.9 Samfunn	13
6. FORSLAG TIL KONSEKVENsutredningsprogram.....	15

Forsidefoto: Austri Vind

1. INNLEDNING

1.1 Presentasjon av tiltakshaver

Austri Vind DA eies av Gudbrandsdal Energi AS, Statskog Vind AS og Eidsiva Vekst AS, som er et heleid datterselskap av Eidsiva Energi AS. Selskapet jobber med utvikling av vindkraft i Innlandet. Ved å satse på vindkraft ønsker Austri Vind å utnytte naturressursene i regionen, skape verdier og nye arbeidsplasser som kommer Innlandet til gode.

Som første ledd i dette arbeidet ble Raskiftet vindkraftverk i Trysil og Åmot kommuner og Kvitvola/Gråhøgda vindkraftverk i Engerdalen kommune forhåndsmeldt høsten 2011. Disse prosjektene er nå ferdig konsekvensutredet og konsesjonssøknad er under utarbeidelse.

1.2 Bakgrunn for meldingen

Produksjon av fornybar energi er et sentralt virkemiddel for å møte fremtidens klimautfordringer. Gjennom EUs fornybardirektiv er Norge forpliktet til å øke sin andel produksjon av fornybar energi. Samtidig skal det felles elsertifikatmarkedet med Sverige, som trådte i kraft 01.01.12, bidra til å realisere 13,2 TWh ny fornybar energiproduksjon her i landet innen 2020. Utbygging av vindkraft vil være et viktig bidra for å nå disse målsettingene.

De aller fleste vindkraftprosjekter i Norge er lokalisert ved kysten der det blåser mest. Nyere erfaringer har imidlertid vist at jevne og gode vindforhold kan gi like stor kraftproduksjon som kraftig vind. Dette gjør at også områder i Innlandet er aktuelle lokaliseringer for slike prosjekter, slik man ser i Sverige.

I den sammenheng har Austri Vind vurdert ulike lokaliteter i Hedmark og Oppland som kan være aktuelle for vindkraftprosjekter. Det har vært lagt vekt på å finne høytliggende områder med tilstrekkelig gode vindforhold, samt kort avstand til eksisterende vei og kraftnett med tilgjengelig kapasitet. Videre har det vært viktig å unngå verneområder og å holde en minsteavstand på cirka 1 km til nærmeste boligbebyggelse. Basert på de gitte kriteriene er Kjølberget i Våler kommune identifisert som en egnet lokalisering av et vindkraftverk.

1.3 Formålet med meldingen

Formålet med denne meldingen er å informere relevante myndigheter og berørte parter om at Austri Vind har startet planleggingsarbeidet for et mulig vindkraftverk på Kjølberget i Våler kommune i Hedmark. Meldingen vil gi høringsinstanser og andre interesserte et grunnlag for å komme med innspill og uttalelser til videre planlegging, utforming og utredningsprogram. En melding er en tidlig varsling basert på foreløpig tilgjengelig informasjon og utbyggingsplanene er derfor skissert på et forholdsvis generelt grunnlag.

2. LOVGRUNNLAG OG VIDERE SAKSGANG

2.1 Lovgrunnlag

Utbygging av vindkraftverk er konsesjonspliktig etter Energilovens § 3-1. Vindkraftverk større enn 10 MW installert effekt er også underlagt krav om konsekvensutredning (KU) etter Plan- og bygningsloven. Ansvarlig myndighet er Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE).

For tiltak som kan få vesentlige virkninger for miljø og samfunn kreves det reguleringsplan etter Plan- og bygningsloven. Konsesjonspliktige anlegg for produksjon av energi etter Energiloven er unntatt dette kravet. Kommunen kan imidlertid bestemme at det skal utarbeides reguleringsplan, men kan ikke pålegge tiltakshaver dette.

2.2 Eiendomsforhold

Statskog SF er eneste grunneier i planområdet. Det har vært avholdt flere møter og Austri Vind har inngått avtale med Statskog som gir selskapet rett til å utrede og planlegge vindkraftverket i en avgrenset tidsperiode. I tillegg forutsettes avtalen å gi rett til å bygge ut og drive vindkraftverket dersom lønnsomheten er tilfredsstillende og myndighetene gir de nødvendige tillatelser.

2.3 Videre saksgang, kommunikasjon og informasjon

NVE er konsesjonsmyndighet for vindkraft og behandlingen vil skje i tre faser.

Meldingsfasen

Tiltakshaver utarbeider en melding (dette dokumentet) der det redegjøres for de planer som foreligger og det legges fram forslag til konsekvensutredningsprogram. Meldingen oversendes NVE som setter i gang en offentlig høringsprosess. Dette innebærer at meldingen kunngjøres i pressen og legges frem til offentlig ettersyn, samt sendes på høring til sentrale og lokale forvaltningsorgan og interesseorganisasjoner. Høringsperioden fastsettes av NVE. I løpet av perioden vil NVE også arrangere et åpent møte der det vil bli orientert om saksgangen og utbyggingsplanene. Det endelige konsekvensutredningsprogrammet fastsettes av NVE i etterkant av høringsprosessen.

Utredningsfasen

Tiltakets konsekvenser for miljø og samfunn blir utredet i samsvar med det fastsatte utredningsprogrammet. Samtidig utvikles utbyggingsplanene videre på bakgrunn av innspill fra høringen av meldingen og informasjonen som kommer fra gjennom utredningene. Fasen avsluttes med at tiltakshaver sender inn konsesjonssøknad med tilhørende konsekvensutredning til NVE.

Søknadsfasen

Når NVE mottar konsesjonssøknad med tilhørende konsekvensutredning settes det i gang en ny høringsrunde, tilsvarende prosessen under meldingsfasen. Etter høringsperioden vil NVE fatte vedtak i saken. I en eventuell konsesjon kan det settes vilkår for drift av vindkraftverket og gis pålegg om avbøtende tiltak for å redusere eller unngå eventuelle negative konsekvenser. NVEs vedtak kan påklages av berørte kommuner, grunneier, tiltakshavere, interesseorganisasjoner og andre med rettslig klageadgang.

I tillegg til de obligatoriske høringene og folkemøtene som vil bli gjennomført i regi av NVE, legger Austri Vind opp til nær kontakt med berørte parter og instanser gjennom hele prosessen. Det tas sikte på å avholde flere samrådsmøter i den videre prosessen.

2.4 Fremdriftsplan

En mulig fremdriftsplan for Kjølberget vindkraftprosjekt framgår av tabell 1 under. Hele prosessen fra forhåndsmelding til eventuell utbygging vil ta om lag 4-8 år.

Tabell 1- Mulig fremdriftsplan for Kjølberget vindkraftprosjekt.

Aktivitet	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Behandling/høring av melding						
Utarbeidelse av konsesjonssøknad med KU						
Behandling/høring av konsesjonssøknad med KU						
Planlegging/bygging						

Figur 1: Skogkledde åsrygger preger planområdet. Her sees Buberget fra et plantefelt på sørsiden av Bråtåsæterberget. Foto: Austri Vind.

3. FORHOLD TIL OFFENTLIGE PLANER

3.1 Kommunale planer

I gjeldene kommuneplans arealdel (2006-2017) for Våler kommune er planområdet avsatt til landbruks-, natur- og friluftsområde (LNF-område) med spesielle naturforvaltningsinteresser. Området brukes i dag mest til jakt og friluftsliv.

Våler kommune vedtok 29. november 2010 Energi- og miljøplan for kommunen, og i *Del 2: Mål, tiltak og aktiviteter* settes det som hovedmålsetning at Våler skal bli en foregangskommune i bruk av fornybar energi.

3.2 Regionale planer

I Energi- og klimaplan for Hedmark fylke setter fylkeskommune som mål at Hedmark skal være klimanøytralt innen 2030. Fylkeskommunen uttaler i *Delplan 1: Status og fakta* at fylket har store utnyttede energiresurser, og setter i *Delplan 2: Mål, tiltak og aktiviteter* som mål at utnyttede ressurser for fornybar energiproduksjon i størrelsesordenen 3 TWh skal tas i bruk fram mot 2030.

3.3 Nasjonale planer

Tiltakshaver er ikke kjent med at det foreligger planer med nasjonal status i eller i umiddelbar nærhet av planområdet, herunder også verneområder.

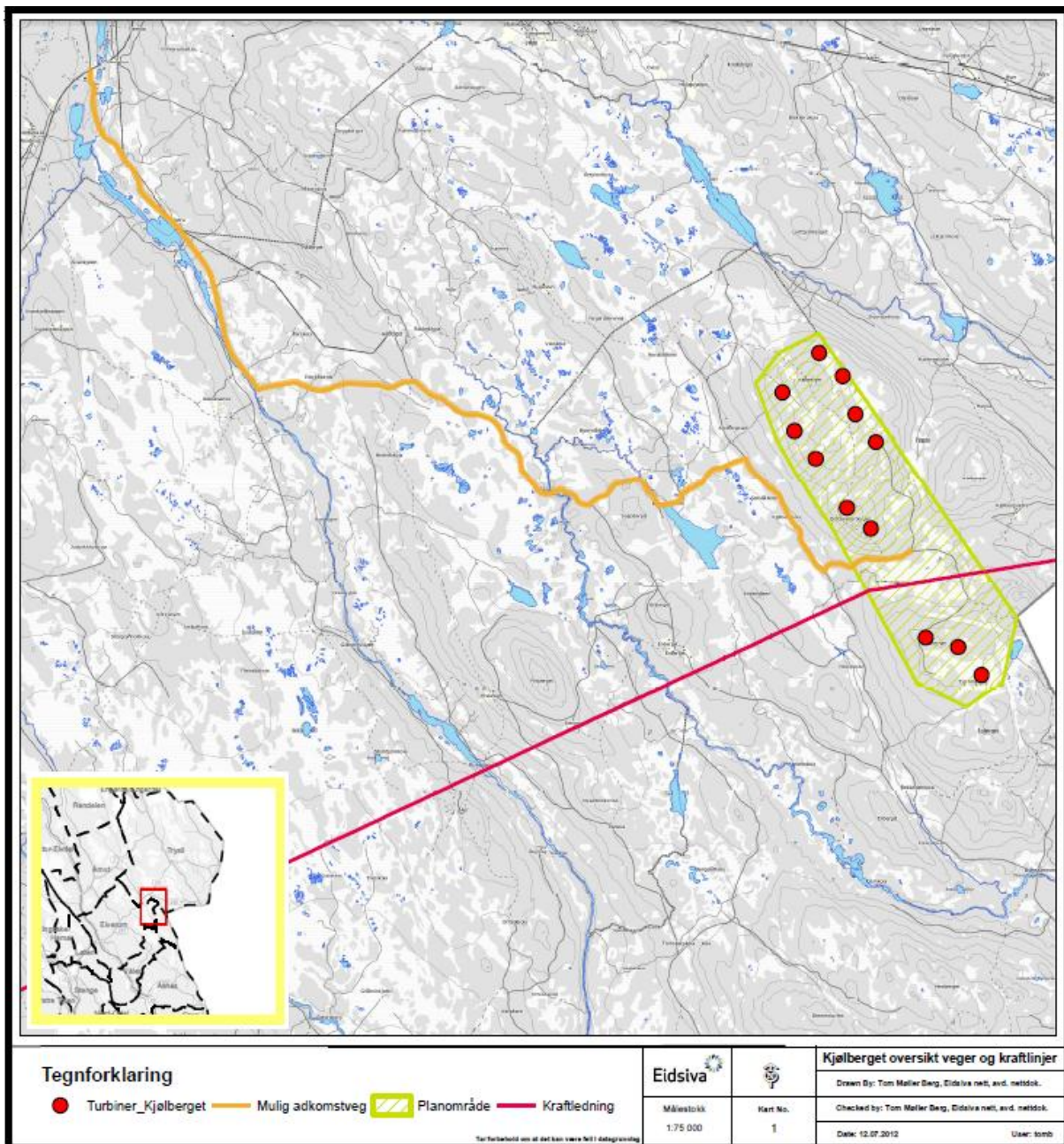
Figur 2: Planområdet er preget av tett vegetasjon og mye gammelskog. Her fra toppen av Kjølberget. Foto: Austri Vind.

4. BESKRIVELSE AV KJØLBERGET VINDKRAFTVERK

4.1 Lokalisering

Kjølberget vindkraftverk er planlagt om lag 10 km sør for Midtskogberget (Rv 25/Fv 208) i Våler kommune på kommunegrensen til Trysil. Til Elverum i vest og Våler i sør er det i cirka 40 km i luftlinje, mens det er i overkant av 30 km til Innbygda i nord. Våler kommune ligger i Hedmark fylke og har et areal på 700 km², hvorav nesten 90 prosent er skogkledd. I følge SSB hadde kommunen 3 844 innbyggere per 1. januar 2012, og innbyggertallet har vært synkende de siste tiårene.

Åsryggen Kjølberget (705 moh.) - Bråtåsæterberget (643 moh.) samt Buberget (647 moh.) i sør utgjør selve planområdet. Området ligger hovedsakelig mellom 600 - 700 moh. og framstår som et kupert

Figur 3: Lokalisering av Kjølberget vindkraftverk. Kart: Eidsiva Nett.

skoglandskap. Vegetasjonen består av tett blåbærgranskog, delvis hogstpreget, men det er også betydelige områder med gammelskog. Den tette vegetasjonen gir svært begrenset utsikt. Det er en rekke myrområder både i og rundt planområdet, blant annet Kjølbergmyra. En kraftledning krysser denne myra, og området er også preget av et omfattende skogsbilveinett.

Lokaliseringen av vindkraftverket er gjort med bakgrunn i antatt gode vindressurser og godt utbygget infrastruktur i form av eksisterende veier og kraftlinje. Det at vindkraftverket i stor grad kan benytte seg av eksisterende infrastruktur er med på å redusere omfanget av en eventuell utbygging, og dermed også tiltakets påvirkning på miljø og samfunn. I tillegg er grunneier positiv til prosjektet.

4.2 Vindforhold

På oppdrag fra Austri Vind har Kjeller Vindteknikk foretatt vindberegninger i området og disse indikerer gode vindressurser i området. I prosjektets neste fase vil Austri Vind montere en vindmålemast i planområdet for å få mer nøyaktige målinger av vindressursene i området. Vindmålemasten vil være i drift i om lag to år og vil eventuelt suppleres med flere vindmålinger etter hvert. På grunnlag av disse målingene og beregninger av kostnader forbundet med tiltaket vil anleggets økonomiske potensial bli beregnet.

4.3 Vindturbiner, veier og nettilknytning

Vindturbiner

Basert på foreløpig informasjon om vindforholdene mener Austri Vind det kan være mulig å plassere 10-15 vindturbiner innenfor det meldte planområdet. Turbinene vil være i størrelsesordenen 2-4 MW, avhengig av hva som er best egnet for lokaliteten. Hver vindturbin vil ha et tårn på om lag 90 – 120 meter og en trebladet rotor hvor hver vinge er cirka 40 – 60 meter lang. Vindturbinenes vinger roterer med cirka 10-20 omdreininger i minuttet og maskinhuset vil hele tiden snu seg automatisk opp mot vinden. Austri Vind regner med at avstanden mellom hver vindturbin bør være 300 – 800 meter, avhengig av vind- og terrengforhold. For å oppnå en optimal energiutnyttelse i vindkraftverket vil antall turbiner, turbintype, størrelse og plassering bli endelig avgjort på et senere stadium i prosjektet. Basert på foreløpige beregninger anslås Kjølberget vindkraftverk imidlertid å kunne produsere om lag 100 GWh, noe som gir nok fornybar kraft til å dekke behovet til 6 000 – 7 000 husstander.

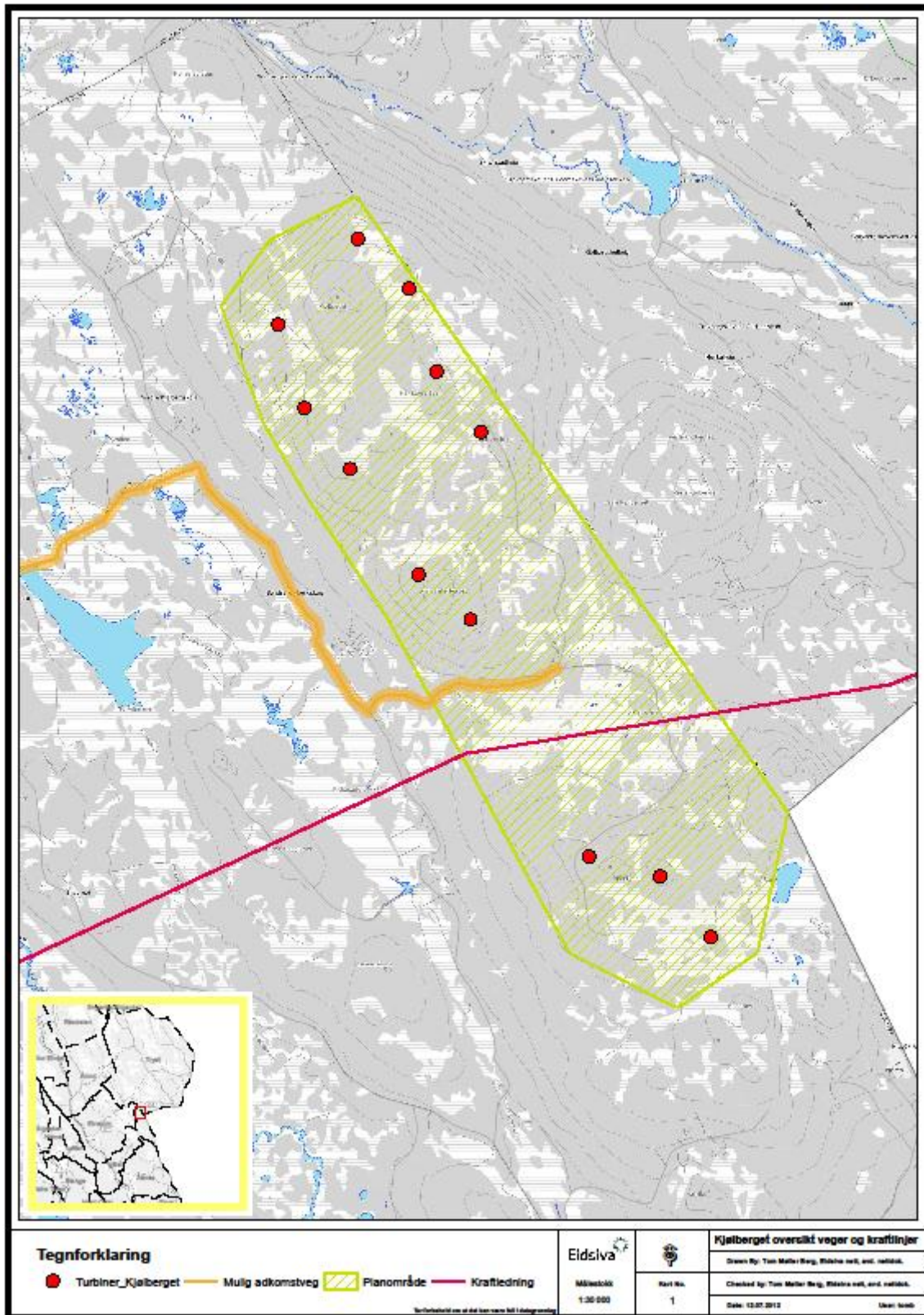
Veinett

Det er et godt utbygget skogsbilveinett i planområdet og omkringliggende områder. Det tas sikte på å sette eksisterende vei inn til planområdet fra Tjernmoen/Rv 25 i stand slik at denne kan benyttes som adkomstvei til planområdet, men andre alternative adkomstveier vil også bli vurdert. Mellom de enkelte vindturbinene vil det være behov for en cirka 5 meter bred internvei. Dette veinettet vil i utgangspunktet være åpent for alminnelig ferdsel.

Nettilknytning

Jordkablene som forbinder vindturbinene vil legges i det interne veinettet. Disse vil ha et spenningsnivå på 22 eller 33 kV. Transformatorstasjonen vil sannsynligvis bli etablert mellom Bråtåsæterberget og Buberget, der Eidsiva Nett sin eksisterende 66 kV-kraftlinje og veinett møtes i dag. Den eksisterende 66 kV-linjen vil kunne benyttes for å transportere energien ut av området. Endelig fastsettelse av nettilknytning og plassering av transformatorstasjon vil bli fastsatt på et

senere stadium i prosjektet. I samråd med Eidsiva Nett og ledig kapasitet i nettet planlegges Kjølberget vindkraftverk med en effektinstallasjon på om lag 40 MW.

5. MULIGE KONSEKVENSER FOR MILJØ OG SAMFUNN

5.1 Generelt

Et vindkraftverk med tilhørende infrastruktur vil alltid medføre konsekvenser i varierende grad for miljø og samfunn. Slike tiltak er arealkrevende, da det er nødvendig med god avstand mellom vindturbinene. Samtidig vil kun om lag to prosent av planområdet bli fysisk nedbygget som følge av veier og fundamenter. Et vindkraftverk vil være i drift i 20-25 år, med mulighet for en tilsvarende lang driftsfase etter en vesentlig fornyelse av vindturbinene. Når driften opphører vil vindturbiner, servicebygg og transformatorstasjon kunne bli revet og fjernet fra stedet etter krav fra konsesjonsmyndighetene. Veier og fundamenter under bakkeplan vil bli liggende igjen.

Det er utarbeidet foreløpige visualiseringer med Vestas V112-turbiner med navhøyde på 120 meter, noe som er relevant i forhold til dagens teknologi. Disse er presentert i figur 5 og 6, og er tilgjengelige i full størrelse på Austri Vind sin hjemmeside www.austri.no.

Utnyttelse av vindkraftressursene i planområdet vil kunne bidra til Stortingets, Hedmarks Fylkeskommunes og Våler kommunes målsettinger om økt produksjon og bruk av fornybar energi. I denne sammenhengen er det både samfunnsmessig og miljømessig viktig å utrede mulighetene for utbygging av Kjølberget vindkraftverk.

Figur 5: Visualisering fra Buberget sett mot Kjølberget. Navhøyde er 120 meter. Visualisering: Sweco.

5.2 Landskapsbilde

Planområdet ligger i landskapsregion 7: Østlandets skogtrakter, med underregion 25: Finnskogen. Det meste av området ligger mellom 600 – 700 moh., med Kjølberget på 705 moh. som høyeste punkt. Berggrunnen i området består av gneis og granitt, og området har morenedekke med innslag av torv og myr. Planområdet og omkringliggende områder består hovedsakelig av tett blåbærgranskog og myrområder. Det er et omfattende skogsbilveinett, og området har spor etter aktiv skogsdrift. Samtidig er det store arealer med gammelskog, særlig på de høyereliggende områdene på Kjølberget og Bråtåsæterberget.

Landskapet i området preges av kupert skogsterreng med runde åskammer. Topografien og vegetasjonen gjør utsikten svært begrenset, men fra enkelte lokaliteter der det nylig er hugget er det

god utsikt i flere himmelretninger. Fra sørsiden av Bråtåsæterberget er det eksempelvis plantefelt som gir god utsikt mot sørøst.

Figur 6: Visualisering fra Soppberget sett mot Kjølberget. Navhøyde er 120 meter. Linjen i fotomontasjen viser hvor turbinene står dersom vegetasjon hadde vært fjernet. Visualisering: Sweco.

5.3 INON- og verneområder

Eksisterende skogsbilveinett og kraftlinjer gjør at det er svært små arealer med inngrepsfire naturområder (INON) i planområdets nærområde. Tiltaket vil derfor ikke medføre store konsekvenser for INON-områder, men et gjenværende fragment av INON-areal som i dag befinner seg 1-3 km fra tyngre inngrep (sone 2) på toppen av Kjølberget vil falle bort. Ingen områder med sone 1 eller villmarkspregede områder vil bli berørt.

Tiltaket vil ikke berøre verneområder. Nærmeste verneområder er Skjeftkjølen naturreservat og Rysjøen dyrefredningsområde ved Rysjøen i Trysil kommune, i overkant av 3 km øst for planområdet.

5.4 Naturmiljø

Naturtyper og vegetasjon

Vegetasjonen i området domineres av granskog, lyng og moser. Det er tett og frodig vegetasjon, og som nevnt flere områder med myr og gammelskog. Det er i Direktoratet for naturforvaltnings (DN) Naturbase ikke registrert naturtypelokaliteter innenfor planområdet. I de lavereliggende områdene rundt planområdet finnes flere gamle slåttemyrer og slåttemark, blant annet ved Engberget og Slåttfløyta, som er gitt særskilt vern gjennom å være utpekt som utvalgte naturtyper. Nordenden av Slåttfløyta ligger om lag 50 meter fra eksisterende skogsbilvei, og dersom denne velges benyttet som adkomstvei bør det kunne tas nødvendig hensyn slik at lokalitetens verdi ikke forringes som følge av tiltaket.

Om lag 3-4 km øst for planområdet er det registrert ett par naturtypelokaliteter med gammelskog. Videre er det gjennom Miljøregisteringer i skog (MiS) gjort en rekke registreringer i og rundt planområdet. På Kjølberget er det registrert flere forvaltningsarealer med gamle trær, samt ett med

lauvsuksesjon. Også på Buberget er det registrert områder med gamle trær. Søk i Artsdatabanken viser at det her er gjort nyere funn av rødlisteartene gubbeskjegg, svartsonekjuka, rynkeskinn og sprikeskjegg (alle nær truet), mens ulvelav (sårbar) er registrert om lag 1,5 km nordvest for Kjølberget. I de videre utredningene vil det være viktig å kartlegge hvordan tiltaket vil kunne påvirke disse arealene med gammelskog og rødlistearter.

Fugl

Søk i Artskart viser at rødlisteartene jaktfalk og hønsehauk (begge nær truet) er registrert på henholdsvis Kjølberget og Buberget. På Buberget er det også observert kongeørn, mens det er observert fiskeørn ved Rysjøen. I områdene sørvest for planområdet foreligger det nyere registreringer av rødlisteartene tårnseiler, storspove, hettemåke, storlom og strandsnipe (alle nær truet), mens det i Naturbase er registrert yngleområder for rødlistearten fiskemåke (nær truet).

I Naturbase er det også registrert leveområder for lirype, og spill-/parringsområder for storfugl og orrfugl vest for Kjølberget. I Kjølbergmyra mellom Bråtåsæterberget og Buberget er det registrert et spill-/parringsområde for orrfugl, mens det sør for Buberget finnes et tilsvarende område for storfugl.

Økt aktivitet i området som følge av tiltaket vil kunne påvirke fuglefaunaen i området. Om tiltaket kommer i konflikt med de ulike lokalitetene vil avhenge av artenes utbredelse og bruk av planområdet, og dette vil utgjøre en viktig del av det videre utredningsarbeidet.

Annen fauna

Søk i Naturbase viser at det er registrert flere leveområder for bever langs Halåa, samt et hiområde ved Enbergbekken vest for Buberget. Videre er det registrert trekkveier for elg om lag 5-7 km sør og vest for planområdet. Planområdet ligger i en region som har yngling av ulv, jerv og gaupe, og det er i Rovbase gjort registreringer av alle de fire store rovdyrene i områdene rundt planområdet.

Det er naturlig å anta at faunaen i planområdets nærområde vil påvirkes av økt aktivitet i tiltakets driftsfase, men at adferds- og bevegelsesmønstrene bør kunne gjenopptas uten nevneverdig påvirkning i driftsfasen. Dette vil vurderes nærmere i konsekvensutredningen.

5.5 Kulturminner og kulturmiljø

I områdene rundt planområdet, blant annet ved nordre og søndre kjølbergkoia, er det rester etter flere SEFRAK-bygg. I planområdet, sør for Bråtåsæterberget, er det i SEFRAK-registeret også oppført spor etter gamle hustuffer. Kulturlandskapet ved Engberget er registrert i Naturbase som regionalt viktig, mens kulturlandskap ved Gravberget om lag 13 km sør for planområdet har status nasjonalt viktig.

Det foreligger ingen registrerte kulturminner eller kulturmiljø i planområdet eller dets nærliggende områder i Riksantikvarens database for kulturminner Askeladden, men det er sannsynlig at det finnes kulturminner i området som enda ikke er registrert. Eksempelvis nevner Finnskogen Turistforeningen i sin beskrivelse av Nordre Kjølbergskoia at denne ligger på en fredet jernframstillingsplass med kullgroper, uten at dette framgår i Askeladden. Kartlegging av potensialet for uoppdagete kulturminner vil derfor utgjøre en viktig del av de videre konsekvensutredningene.

5.6 Friluftsliv, jakt og fiske

Friluftsliv

Kjølberget et Vålers høyeste punkt, og det er et godt utbygget vei- og stinett i området. Finnskogleden går over Kjølberget og gjennom store deler av planområdet. Utsikten er nokså begrenset grunnet tett vegetasjon. Det er ingen statlig sikra friluftslivsområder i nærheten av planområdet. Vindkraftverket vil ikke inngjerdes, og tiltakets interne veinett vil gjøre at det blir økt framkommelighet i området. Tiltaket vil ellers ikke påvirke mulighetene for utøvelse av friluftsliv, men opplevelsesverdiene i området vil endres.

Området har spredt koie- og seterbebyggelse. I forbindelse med Finnskogleden er det overnattingsmuligheter i Norde Kjølbergskoia vest for planområdet. I Rysjølia, om lag 5 km øst for planområdet er det etablert et titalls hytter. Det er ellers ingen hyttefelt i planområdet eller dets nærområde, og heller ikke lagt ut områder til framtidig fritidsbebyggelse i disse områdene i gjeldene kommuneplan for Våler, Trysil eller Elverum kommuner.

Jakt og fiske

Planområdet ligger i de gamle Borregaardskogene og eies i dag av Statskog SF. Det tilbys småviltjakt i tillegg til jakt på elg og rådyr. Om jaktmuligheten påvirkes av tiltaket vil avhenge av eventuell påvirkning på viltets adferd og bevegelsesmønster. Dette vil bli utredet nærmere i konsekvensutredningene, jf. avsnitt 5.3 og 5.4.

Det er flere mindre vann, elver og bekker i områdene rundt planområdet med muligheter for fiske. Tiltaket anses ikke å få konsekvenser for fisket i området.

5.7 Støy, skyggekasting og refleksblink

Nærmeste boligbebyggelse ligger i Storsvea og Rysjølia i Trysil kommune samt ved Håberget i Elverum kommune, alle mellom 4-5 km fra planområdet. Som nevnt er det spredt seter- og fritidsbebyggelse i planområdets nærområder. Austri Vind legger i sine prosjekter vekt på å holde en minsteavstand til nærmeste bebyggelse som gir lydnivåer under anbefalte grenseverdier. Bebyggelsen i nærområdet antas derfor ikke å utsettes for uakseptable lydnivåer som følge av tiltaket. Utarbeidelse av støysonkart vil imidlertid utgjøre en viktig del av de videre utredningene.

Grunnet minsteavstanden til nærmeste bebyggelse antas heller ikke skyggekasting og refleksblink å medføre konsekvenser utover gjeldene retningslinjer, men også dette vil bli utredet nærmere i konsekvensutredningen.

5.8 Jordbruk, skogbruk og andre naturressurser

Planområdet består av produktiv skog med hovedsakelig middels og lav bonitet. På Kjølberget og Buberget er det imidlertid satt igjen belter med gammelskog ved tidligere hogst. De fysiske arealbeslagene er såpass beskjedne at tiltaket ikke antas å få betydelige konsekvenser for skogbruket, og det samme gjelder for beitemulighetene i området.

5.9 Samfunn

En utbygging av Kjølberget vindkraftverk vil kunne gi positive ringvirkninger for blant annet kommunen og berørte grunneiere. Våler kommune vil kunne hente inn eiendomsskatt fra

vindkraftverket. Grunneier vil få en årlig økonomisk kompensasjon for bruken av planområdet til vindkraftformål, samt en engangserstatning for fysiske arealbeslag til for eksempel veier og oppstillingsplasser.

I anleggsfasen vil det være muligheter for lokale og regionale entreprenører og annet næringsliv til å levere varer og tjenester knyttet til utbyggingen. I driftsfasen vil det være behov for driftspersonell, noe som gir 2-3 nye stillinger lokalt eller regionalt.

En utbygging av Kjølberget vindkraftverk vil, slik planene nå foreligger, kunne generere ny fornybar energi tilsvarende cirka 100 GWh. Dette tilsvarer el-forbruket til om lag 6 000 -7 000 husstander.

Figur 5: Kjølberget sett fra Finnskogleden vest for Bråtåsæterberget. Foto: Austri Vind

6. FORSLAG TIL KONSEKVENsutREDNINGSPROGRAM

For å kartlegge tiltakets virkninger for miljø og samfunn vil det bli foretatt grundige konsekvensutredninger. Utredningsprogrammet nedenfor er Austri Vinds forslag til hva som bør utredes i den forbindelse. På bakgrunn av forestående høring av denne meldingen vil endelig utredningsprogram bli fastsatt av NVE, som så legges til grunn for konsekvensutredningene. Resultatet fra konsekvensutredningen vil utgjøre en viktig del av konsesjonssøknaden.

Det er flere tema som skal utredes, og dette vil bli gjort av eksterne konsulenter. For alle utredningstema vil det bli samlet inn data om status og verdier i området. For noen tema vil det være nødvendig med ekstra undersøkelser i form av feltarbeid. Konsekvenser av tiltaket skal vurderes både for anleggs- og driftsfasen, og der det er mulig vil avbøtende tiltak foreslås. En turbinplassering med maksimal utnyttelse av planområdet, tilsvarende figur 2, legges til grunn for utarbeidelsen av konsekvensutredningene.

Følgende tema forslås utredet:

- **Landskapsbilde**

Det lages en kortfattet beskrivelse og verdivurdering av landskapet i planområdet og tilgrensende områder, og tiltakets påvirkning på landskapsbildet vurderes. Det vil bli lagt stor vekt på å utarbeide visualiseringer av tiltaket i form av dataperspektiv eller fotorealistiske fremstillinger fra ulike lokaliteter. Representative lokaliteter for disse skal fastsettes i samråd med grunneiere, Våler kommune og andre lokale interessegrupper. Det utarbeides et teoretisk synlighetskart som illustrerer hvor mye av vindkraftverket som vil være synlig fra områder inntil 20 km fra planområdet.

Mulige avbøtende tiltak som kan redusere eventuelle negative konsekvenser vil bli beskrevet og vurdert.

- **INON- og verneområder**

Tiltakets påvirkning på inngrepsfrie naturområder (INON) vil bli kort beskrevet, og en eventuell reduksjon vil bli tall- og kartfestet. Eventuelle konsekvenser av tiltaket for områder som er vernet eller planlagt vernet etter Naturmangfoldloven og/eller Plan- og bygningsloven vil bli vurdert, herunder hvordan tiltaket eventuelt vil kunne påvirke verneformålene.

Mulige avbøtende tiltak som kan redusere eventuelle negative konsekvenser vil bli beskrevet og vurdert.

- **Naturmiljø**

Naturtyper, flora og vegetasjon

Naturtyper som er viktige for det biologiske mangfoldet i eller ved planområdet vil bli beskrevet og verdivurdert, og eventuell påvirkning av tiltaket vil bli beskrevet. Vegetasjonstyper og eventuelle

botaniske verneverdier i planområdet, herunder MiS-registreringer, vil bli kortfattet beskrevet, og tiltakets påvirkning på eventuelle rødlistearter og ansvarsarter vil bli vurdert.

Fugl

Det vil bli gjort en beskrivelse av fuglefaunaen i område, herunder de ulike artenes biotoper og kjente trekkveier. Eventuelle effekter av tiltaket for rødlistearter og ansvarsarter vil bli vurdert.

Annen fauna

Den øvrige faunaen i området vil bli beskrevet, og eventuelle effekter av tiltaket på rødlistearter og ansvarsarter vil bli angitt og vurdert. Det vil bli gjort en vurdering av hvordan tiltaket kan virke inn på viltet i områder.

Mulige avbøtende tiltak som kan redusere eventuelle negative konsekvenser for naturmiljø vil bli beskrevet og vurdert.

- **Kulturmiljø**

Kjente kulturminner og kulturmiljø som berøres direkte eller visuelt vil bli beskrevet og vist på kart. Potensialet for funn av automatisk fredete kulturminner vil bli angitt. Kulturminnenes verdi vil bli vurdert og det vil beskrives hvordan disse vil bli direkte/indirekte påvirket av tiltaket. Relevant informasjon gjennomgås og kulturminnemyndigheter kontaktes. Eventuelle undersøkelser etter kulturminnelovens § 9 vil bli avklart med Hedmark Fylkeskommune.

Det vil bli vurdert hvordan tiltaket kan tilpasses for å unngå eller minimalisere konflikter med forekomster av kulturmiljøer og kulturminner, og eventuelle avbøtende tiltak vil bli foreslått og beskrevet.

- **Friluftsliv, jakt og fiske**

Dagens bruk av planområdet og tilgrensende områder til friluftslivsaktiviteter beskrives kort. Områdets verdi i friluftslivssammenheng vil bli angitt og vurdert, og eventuelle påvirkninger på dagens bruk og opplevelsesverdi som følge av tiltaket vil bli vurdert.

Mulige avbøtende tiltak som kan redusere eventuelle negative konsekvenser vil bli beskrevet og vurdert.

- **Støy, skyggekasting og refleksblink**

Det vil bli gjort vurderinger av om støy kan påvirke bebyggelse og friluftsliv, og støysonekart utarbeides. Støy i forbindelse med anleggsfasen vil bli kort beskrevet.

Det vil bli gjort en vurdering av om eventuelle skyggekast og refleksblink kan påvirke bebyggelse og friluftsliv, og et kart som viser utbredelsen av skyggekast utarbeides.

Mulige avbøtende tiltak som kan redusere eventuelle negative konsekvenser vil bli beskrevet og vurdert

- **Jordbruk, skogbruk og andre naturressurser**

Jordbruks-, skogbruks- og andre naturressursinteresser i området vil bli kort beskrevet. Eventuelle virkninger for utøvelsen vil bli vurdert. Direkte arealtap, endret eller redusert bruk av arealer beskrives. Eventuelle virkninger for drikkevann vurderes.

Mulige avbøtende tiltak som kan redusere eventuelle negative konsekvenser vil bli beskrevet og vurdert.

- **Samfunn**

Det vil bli beskrevet hvordan tiltaket kan påvirke økonomien i vertskommunen, sysselsetting og verdiskaping lokalt og regionalt. Dette gjøres for både i anlegges- og driftsfasen. Reiselivs- og turistnæringen i området vil bli kort beskrevet, og tiltakets innvirkning på reiseliv og turisme vil bli vurdert, herunder verdiskaping knyttet til hytter/fritidsboliger.

- **Luftfart, kommunikasjonssystemer og forsvarsinteresser**

Virkninger for luftfart og andre kommunikasjonssystemer vil bli kortfattet vurdert. Så langt det lar seg gjøre vil det også bli gitt en beskrivelse og vurdering av eventuelle konflikter i forhold til områder av militær interesse.

- **Annen forurensning**

Det vil bli gjort en vurdering av risiko for forurensning fra anlegget i drifts- og anleggsfasen, og mulige kilder til forurensning beskrives kort.

Mulige avbøtende tiltak som kan redusere eventuelle negative konsekvenser vil bli beskrevet og vurdert.

Spørsmål om saksbehandling og planer

Spørsmål til innholdet i meldingen og videre planarbeid kan rettes til:

Austri Vind DA,
Postboks 64,
2801 GJØVIK

Kontaktperson:

Daglig leder Ola Børke

Tlf.: 959 81 276

e-post: ola@austri.no

www.austri.no

Spørsmål om saksbehandling kan rettes til:

Norges Vassdrags- og energidirektorat (NVE)
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Tlf: 22 95 95 95

e-post: nve@nve.no

www.nve.no